



Država. Svi ostali morali su se vratiti u Norvešku, ma da su imali propisne putne isprave.

Francusko-španska granica opet otvorena.

Kb. Madrid, 15. marta.

Listovi javljaju, da je opet otvorena francusko-španska granica.

Sa Balkana

Bugarski glas o Srbiji.

"Narodni Prava" (organ dra Radoslavova) pišu: Srpska država ne postoji više, a srpsku vojsku su kralj i vlada prinijeli na žrtvu smrti, ne samo na bojnim poljanama, nego i u snijegu na zavejanim alpskim planinama. Zaostali dio srpskog naroda živi mirno i sretno na okupiranom zemljištu, zadovoljan novim režimom, koji se stara o Srbima.

Ako Pašić oko svoje ličnosti diže toliko larme tamo na Krfu, onda izaziva ogorčenje cijelog svijeta. On ne zaslužuje ozbiljne pažnje, jer je fanatičkom mržnjom srpskih seljaka upropastio Srbiju. On je zahtijevao uništenje Crne Gore, Austro-Ugarske i Bugarske. Ovaj čovjek ne zaslužuje nikakvog velikodušnog opraštanja niti saučešća.

RUMUNJSKA.

Slika raspoloženja u Moldaviji.

Jedna ličnost, koja je došla iz Moldavske, ovako prikazuje u "Bukarest Tagblatt"-u utiske, stečene u saobraćaju sa raznim društvenim klasama. Veliki dio naroda, naročito seljaci, potpuno su ravnodušni prema političkim događajima i pogodbanama mira. Stanovništvo želi i čezne samo za jednim, da bude oslobođeno iz strahovite nevolje, u koju ga je rat doveo. Svaki izgled o nastavku rata odbija se sa ogorčenjem, jer se želi mir pod svaku cijenu.

Kod časnika svih činova javlja se ista želja za mirom. Njihovo mišljenje može se ovako prikazati: "Mi smo potučeni, potpuno i beznađno. Mi nemamo ni najmanje mogućnosti, da se makar u kome pravcu protivimo. Jedino, što nam još ostaje, to je, da se odmah sklopi mir, da ne propadnemo sasvim, te da spasemo ono, što se još može spasiti".

Pisma iz Ženeve.

VIII.

Iz karata koje nas nekolicina dobivamo iz Beograda vidim da su prvim pismom iz Ženeve mnogi u Beogradu razočarani, naročito ženski svet.

Mnogi su očekivali novosti, šta ovamo ko radi, ko se ženi, ko udaje, pa čak nam stavljaju pitanja za izvesnu gospodu, koja su ženjena, i čije su familije ostale u Srbiji, da li je istina da su se ovamo po Švajcarskoj i Francuskoj oženili.

Nas su iznenadila takva pitanja, i ako znamo da se za vreme rata mnogo laže, ali šta kome treba da takve vesti širi. Osim toga mi sada imamo prečih briga, većih nevolja, nego da vodimo računa o privatnim stvarima i o našim sitnim i ličnim zadjevicama. To nas veći prati i muti nam pogled, i zbog toga smo mnogo i mnogo do sada propatili. Nerado je čoveku pisati i o ovdašnjim silnim, ličnim i partijskim svadama i gonjenju, jer smo mi Srbi ovamo partijski i lično zavadjeni kao i ranije u Srbiji. Ovamo imamo i dva

Kao što ste dosadašnjim odgovorom upoznali, star sam i nemoćan. Ipak, doskora sam se borio, da pošteno živim u društvu. Nesreća je htela da mi otme i to jedino blago. Imao sam sina. Pre nekoliko godina izgubio je sapunika u bračnom životu. Opterećen sa troje sitne dece, bio je prinudjen da, pored nadničenja, vodi i brigu u kući. Od to doba i bolest dece rastuzala ga je i zagorčavala mu život. I on je podležao pre godinu dana, slomljen naporima. Došao je red na mene, da se staram. Založio sam se sav i ovako star razapeo sam sve sile da što zaradim. Ali, zarada je bila huda. Prodavao sam pokušanstvo i time ih ishranjivao. Juče nisam imao šta da prodam, jer je sve bilo rasprodano. Sinoć su crvici tražili hleba, a ja im ga nisam mogao pružiti.

Deko, mnogo sam gladan! plaćući mi se obraćao najmanji crvčić. Nisam mogao više slušati te vapaje. Izašao sam iz kuće i krenuo ulicom, nadajući se da ću doći do makakvog sredstva. Ali, uzalud. Tu me je našla i duboka noć. U povratku kući zastao sam pred jednom radnjom, čiji je izlog umoran. Tu je bilo raznih sredmeta, čija bi vrednost našla izlaza mojoj nevolji. Neki unutarnji glas hrabrio me je: — Zašto da ne? Ti umireš sa tvoji-ma od gladi, a drugima je to zarad zadovoljstva. Napred!

Koprena nepoštećenja, prvi put u životu, navukla mi se na oči. I ja sam pristupio izvršenju nečasnog dela. Nevešt u tome, a star i nemoćan, nisam mogao ostati neopažen. Zato me, evo, sad ovde.

Dok je starac mirno očekivao rezultat presude, policajac je bio obuzet silnom unutrašnjom borbom. Sve je

lista na srpskom jeziku. Jedan je "Ujedinjenje" koga izdaje "crnogorski odbor za narodno ujedinjenje", a drugi je "Srpski list" organ nezavisnih Srba kome je urednik Borislav Sl. Minić. Pašićeva vlada i njeni predstavnici u Švajcarskoj potpomažu "Ujedinjenje" a gone "Srpski list", što napada vladu, iznosi njen rdjav rad i njene pogreške i njeno partizanstvo. "Ujedinjenje" napada crnogorsku dinastiju, kao da je ona smetnja ujedinjenju Srpstva. Čudnovate logike u čudno doba. Izgubismo obe slobodne srpske kraljevine, i sad se treba prepirati oko toga, da li će se Srpstvo ujediniti pod dinastijom Petrovića-Njegoša ili pod dinastijom Karadjordjevića!!

Radi ilustracije ovdašnjih prilika potrebno je navesti ovaj slučaj. Početkom februara ovde je u Ženevi izvršio samoubistvo Marko Grdjić, student. Razlog njegovom samoubistvu navodi se, da je bio u novčanim neprilikama. Ljudi pak koji su ga bliže poznavali tvrde, da taj razlog nije tačan, jer se on kretao isključivo u krugovima koji se nazivaju "zvanični", "merodavni" ili "vladini", a kao odlika ovih koji su u tom kolu, smatra se dobra plata, pa često dupla i trodupla, dodaci, pa pored svega, ako je potrebno, brz i lak način, doći do pozajmice od Narodne Banke.

Sve su ovo nemile stvari i sve još više zagorčavaju život nas ovamo u tudini. K tome je došla i skupoća, jer namirnice ovamo skaku neverovatno, naročito zbog toga što su torpedovane mnoge ladje s namirnicama, koje su pošle iz Amerike specijalno za Švajcarsku.

Naša je dužnost da odavde radimo, to jest, da pišemo, te da jednom za svagda prečistimo pojmove o našoj celokupnoj politici, kako spoljnoj, tako unutrašnjoj, privrednoj, prosvetnoj.

Ovde u Švajcarskoj ima mnogo da se uči i da primi, samo za to treba imati volje i poštenja. Nije samo po naški navoditi već otrcanu frazu kako je Švajcarska kulturna i napredna zemlja, a ništa ne primati što je ovde valjano.

Naši radikali, odnosno tvorci radikalne stranke, pre četrdeset i nekoliko godina živili su ovde, ali nam u Srbiju ništa ne doneše "švajcarskog, sem nihilističkih ideja i programa koga nisu videli i naučili od Švajcaraca, nego od Bakunina i drugih ruskih revolucionara.

Tvorci radikalizma su sve stvari i sve pojmove ispremetali. Oni su tada govorili, da narod treba prvo da bude politički slobodan, pa će ostale sve samo sobom doći. Srpski je narod bio politički slobodan i pre radikala i bez radikala! Ali, recimo, da je bio u ekonomski i politički ropskom položaju kao što je bio ruski seljak, ipak radikalno tvrdjenje nebi bilo tačno.

Što su političke slobode u Švajcarskoj osigurane, što su politički odnosi solidni i sredjeni, što narod zna i ume upotrebiti svoja građanska prava onako kako je za zemlju ponajbolje, nije razlog taj što su Švajcarci imali velike političke slobode, već drugi, što je narod prosvetčan i vaspitan. Pri ženidbi i udadbi, pri upotrebi građanskih prava, pri služenju vojske, traže se izvesni uslovi, na prvome mestu pismenost i znanje osnovnih građanskih dužnosti. Pomoću škole, pomoću vaspitanja i pomoću solidnosti dobiva Švajcarac sva građanska i politička prava.

Kako je bilo kod nas? Radikali,

kao "narodni ljudi" nisu narod u tom pogledu, po ugledu na Švajcarsku, ni trunke unapredili, već na protiv laskali su narodnim instinktima i podržavali i razvijali rdjave osobine u narodu. Oni su svojim agitacijama mnogo doprineli rušenju zadruga, te neobično korisne i lepe srpske ustanove iz starina. Pismenost u narodu nisu unapredjivali, čak su u posljednje doba partizanskim zakonima ubili volju mladim učiteljima zbog čega je nedostatak u učiteljskim snagama i školama. Narod nisu vaspitivali dužnostima, što je odlika svake valjane, poštene i napredne društvene zajednice, nego su mu govorili o nekim pravima, koja čak nisu nikakva prava, kao to, da narod ne plaća porezu, da zauzima državnu šumu ili utraja i puno tome sličnog.

Kad čovek posmatra ovdašnje prilike i ovdašnji narod mora se čudom čuditi kako su naopački, nakazni i nepošteni pojmovi šireni u narod od naših radikala. Pa opet je sok našeg naroda ostao pošteđen od ovakog naorakčkog političkog i građanskog vaspitanja. Solidna moralna konstrukcija srpskog naroda nije se dala potpuno inficirati radikalnim pojmovima. Ona je više nailazila na odziv kod poluinteligencije, kod čata i mnogih uća, ali masa srpskog seljaka, ono što je najbolje i najjače, ostala je i dalje verna svojem predanju i onim dobrim osobinama, koje su srpskom narodu pribavljali poštovanje i od stranaca.

Da je narod istinski primio radikalna učenja i za njima se poveo, šta bi bilo od Srbije, najbolje će nam pokazati ovaj primer. Radikali su bili protivnici vojske u opšte, a napose stajaće vojske. Stajaća je vojska uvedena mimo radikala i to je zastuga kralja Milana. Srpski narod ima izvrsne ratičke osobine i sposobnosti, ali bi on te sposobnosti, po radikalima, imao upražnjavati ne u kasarni, nego u odmetanju u hajduke, u paljenju stogova i kuća u protivljenju vlastima kad su radikali u opoziciji. Čim Srbin postane vojnik odmah u njemu prevladaju one specijalno srpske osobine, koje su u protivnosti s osnovnim učenjem radikalizma. Da je duh radikalizma i onog nihilističkog učenja, koga su radikali u početku sejali u narod zaista inficirao dušu srpskog naroda, onda Srbija u balkanskim ratovima ne bi pokazala onakve sjajne uspehe, a posle ovog poraza imali bi iste pojave — boljševističke — kao i u ruskoj vojsci.

U tome su se pravcu vodili razgovori između našeg kruga i jednog umerenog radikala M. S. M. koji je oblije primavao, da radikali iz Švajcarske nisu doveli ove dobre stvari — političke i građanske — koje su trebali propagirati i uvoditi u Srbiji, ali nije davao nama za pravo, što smo mihoj rad toliko podvrgli kritici. On je tvrdio, da je naoružanje vojske delo Pašićevo, i da to najbolje demantuje, kako su radikali protivnici vojske.

Na to je odgovorio naš prijatelj D. S. R.: "Radikali su zapustili naoružanje naše vojske kad je od njih to samih zahtevalo. Tek kad su ušli u političke kombinacije s velikim silama i obavezali se, da će Srbija biti u njih, tada su te velike sile tražile da se Srbija potpuno i moderno naoruža. Inače su radikali uvek davali dokaza da su protivnici vojske. Oni stajaću vojsku nisu mogli ukinuti, jer nisu smeli, pošto je ova počela živeti, ali su uvek gledali da je oslabe, pocepaju. Pod kraljem Milanom, kao komandantom aktivne vojske, primano je godišnje u

voju akademiju 150 do 200 pltomaca, radikali posle 1903. svedoše na 20—40. Oni su razdor u vojsci sistematski i veštački održavali i zbog toga nije savezničko pitanje blagovremeno i valjano rešeno".

U klućem pismu poslaću vam jedan opširan razgovor jednog našeg starog i iskusnog državnika o ulozi koju je pok. Hartwig igrao u Srbiji. U tome izlaganju ima dosta novih stvari, koje jasno ilustruju politiku Srbije poslednjih godina.

St. V. J.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je subota 16. marta, po starom 3. marta. — Rimokatolici: Hilarij i dv. muć; pravoslavni: Evtroplje i Kleonik. — Časnička i cinovnička kasina otvorena je počam od 15 februara do 11 sati u noć.

C. i k. vojnički dom: Citonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Kinematografi: Vojni kinou Kralja Milana ulici br. 56 (Kolossum); 4 sata poslije podne predstava za sve (časnike, vojnike i građane); u 5 sati poslije podne predstava za vojnike; u 8:30 sati uveče predstava za časnike uz pratnju garnizonske muzike.

C. i k. gradjanski kino na Iza-zijama br. 27 (Paris): U 5 sati poslije podne i u 7 sati uveče opšta predstava uz pratnju vojne muzike 409. etapnog bataljuna. — Beogradski orkeu u zimskom pozorištu, prije Boulevarda: Početak predstave u 8 sati uveče.

Biblioteka za pozajmicu (Balkanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Voćna služba u ljekarnama: Od 10. do uključivo 16. marta vršice u Beogradu noćnu službu ove ljekarne (apoteke): Selaković, Kneza Mihajla ulica 45; Viktorović, Terzije 26; Prendić, Kralja Aleksandra ulica 64; Stojčić, Sarajevska ulica 70.

Saobraćaj na ratnom mostu između Beograda i Zemuna obustavljen je svakog dana od 7—8:30 sati p.ije podne od 12:30—2 sata poslije podne.

Parobrodarski saobraćaj. I. Između Zemuna i Beograda. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne te u 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — Između Zemuna i Pancsove Red plovidbe, koji važi od 26. januara do daljne naredbe; iz Zemuna za Pancsovu svakog dana u 6 sati jutro i u 12 sati podne. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno u 8:30 sati prije podne i 3 sata poslije podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — III. Između Beograda i Sápca, Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subote u 7:30 sati u jutro. — IV. Između Beograda i Smedereva: u nedjeljom i 7 s. u jutro. — Putnički parobrodarski saobraćaj između Oršave i Zemuna i između Oršave i Bratila Polazak iz Oršave za Zemun: nedjeljom, utorkom, četvrtkom u 6 sati u jutro. Iz Zemuna za Oršavu: ponedjeljkom, srijedom i petkom u 4 sata poslije podne. Iz Oršave za Bratilo: ponedjeljkom i petkom u 4 sata poslije podne (srednje evropsko vrijeme). Iz Bratila za Oršavu: ponedjeljkom i četvrtkom u 1 sat 50 časaka poslije podne (zapadnoevropsko vrijeme). — Parobrodarski saobraćaj između Beograda i Smedereva: Odlazak iz Beograda za Smederevo nedjeljom i četvrtkom u 3 sata poslije podne iz Smedereva za Beograd utorkom i petkom u 8 sati u jutro.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravne činovnike otvoreno

je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gradjanstvo m u šk o g p o l a otvoreno je parno kupatilo ponedjeljkom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Časnicima i njima ravnim činovnicima stoji na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljkom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Posjeti bolesnika u bolnicama: U bolnici "Brčko": od 2—4 sata poslije podne. U bolnici "Brün": od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utork, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne. — Kužna bolnica: Posjeta nije dozvoljena. Obavještenja o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na lazu u baštu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.

Rimokatoličko Bogoslužje.

U nedjelju 17. marta: I. u konaku: U 8 sati izjutra za vojnike. Magjarska propovijed i sv. misa.

II. U župnoj crkvi: U 8 sati izjutra tiha misa za školsku djecu. U 10 sati propovijed na srpsko-hrvatskom jeziku. U 3 sata poslije podne litanija. Za vrijeme posta svakog petka križni put. U radnim danima počinje prva sv. misa u 7, a druga u 7 i po sati izjutra.

Evangeličko Bogoslužje.

U nedjelju 17. marta služiće službu Božju u evangeličkoj crkvi u ulici Vuka Karadžića 9. etapni sveštenik Holzhausen.

Ljekarsko veče.

Na poziv c. i k. vojne glavne gubernije danas će u 6 sati poslije podne u hirurgskom odjeljenju pričuvene bolnice "Brčko" održati predavanje poznati budimpeštanski hirurg, stožerni nadležni profesor dr. Tibor pl. Verehely o "Korektivnim operacijama u ratu povređenih ekstremiteta". Predavanje će se održati u okviru vojno-ljekarske referentske večeri kao sedma sjednica pod predsjedništvom načelnika saniteta, stožernog načelnika vojne glavne gubernije, dr. Kandutschscha.

Predstava "Kod bijelog konja".

Jučer se prvi put poslije duge stanke odigrala ova solidna, vedra i decentna komedija stare i dobre bečke firme Kadelburg—Blumenthala. Kako su je već od prije pratile simpatije beogradske publike, tako ni sinoć nije mogao izostati uspjeh, ma da nisu bile potpuno zastupane one glumačke sile, koje su je prije igrale. O predstavi samoj progovorićemo sutra, a za danas konstatiramo, da je publika bila u osobito raspoloženju. Predmetom ovakija bili su gdja Stokić kao gostioničarka i g. Stanojević kao "gost", a naročito g. Todorović kao odličan tip profesora. Predstava se ponavlja u utork 19. o. m].

Za uspomenu na svog dobrog teću.

Teofilu i Dragoš V. Spasojeviću, učenici osnovne škole za uspomenu na svog dobrog teću Mihaila Posnikovića, o četrdesetnici njegove smrti priložili su preko sirotinjskog odjeljenja beogradske sirotinje (100) jednu stotinu kruna.

Dobrovoljni prilog.

Društvo crvenoga krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji za Srbiju sa najvećom zahvalnošću primilo je od gdje Jelenc G. Lazarevića iz Beograda 50 kruna da se podijeli siromašnima u Beogradu, za pokoj duše njenih sinova Mike i Ace.

dobro pojmlio.

— Da li je čovečno uništiti četiri života? pitao se on za sebe. Kod ljudi nastaju u momentima bede razni nagoni. Zakon ih kažnjava, ne predviđajući cinizam nevolje. Starcu se može pomoći i dati pravac zarade poštenim načinom.

— Uzmi ovaj novac, stari, pa idi kući.

Videći deseticu, pruži je starcu. Bolom utučeni starac nije mogao verovati svojim čulima. I stražar se našao u čudu.

Dok je starac suzama blagodarnosti okupan izlazio napolje, u slobodu, policajac je zgužvao tabak saslušanja i bacio ga u peć.

— Ne mora niko za ovo da zna, obratio se zapanjenom stražaru.

— Razumem, odsećne je odvratio oslovljeni, okrenuo se i otišao na svoju dužnost.

U jutarnjem policijskom raportu stajao je izveštaj dežurnog činovnika prošle noći, da su nepoznati kradljivci izvršili pokušaj krađe u jednoj radnji glavne ulice.

Starac je, međutim, nahranio svoje gladne tiće. Više se nije prihvatao namere za krađu, nego je dohvatio prosjački štاپ i tako ih ishranjivao.

Pabirci

ZNAMENITI LJUDI.

Ludvik XII. dočuje, da neki njegov vlastelin zlostavlja svoje potčinjene zemljoradnike, pa zato naredi najvišem sudu da ga dostojno kazni. Vlastelin ne bude zatvoren, ali oko njegovog zamka bude postavljena straža, koja je osuđeniku da-

vata mesa da jede i pića da pije koliko hoće, ali hljeba ni jednog zalogaja.

Poslije deset dana poslije je kralj osuđenog vlastelina.

— Milost, Veličanstvo, preinačite kaznu! Dodijelate mi makar sam hljeb, jer je on glavna hrana!

— Priznajem i ja, odgovorio mu je kralj. Ali zašto zlostavljaš one, koji te hljebom hrane.

Vlastelin je potom razriješen osude, ali je prethodno dao iskreno obećanje, da više ne će biti surov gospodar.

Marija Kristina, švedska kraljica, gledala je u Rimu Bernionovu statuu, koja je predstavljala Istinu. Kraljica je tom slikom izrazila svoje dopadanje.

— Vaše Veličanstvo je p. va krunisana glava, kojoj se dopada gola istina — laskavo ju je obasipao jedan kardinal.

— Ali je ova istina od kamena, odgovorio mu je kraljica.

Prije nego što će na gubilištu izvršiti smrtnu presudu, zapitaju dželiti slavnog grčkog vojskovođu Fokiona za posljednji amanet.

— Poručujem i zapovijedam momu sinu, da zaboravi na nepravdu, koja se danas čini meni, i da mu nikad ne padne na um osveta — odgovorio je junak.

Poznato je, sa kolikim je naporima knez Miloš osvojio Požarevac. Da bi osigurao uspjeh, morao je provaliti zid od crkve i kroz njega upasti u turski sanac.

Neki od vojvoda sumnjali su u uspjeh, napominjući knezu Milošu da prethodno provjeri jačinu operacione sile.

— Pitate me, sa kolikom silom raspolazem ja, a koliko imaju Turci?

Imam toliko, koliko je potrebno da ih potučem!

Ovaj lakonski odgovor unio je ohrabrenost i samopouzdanje u zapovjednike. Sutradan počeo je napad, koji se završio potpunim porazom Turaka.

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Ohm. — Sully-Prudhomme. — Brugmann.

Na današnji dan, 16. marta 1787. godine rođen je u Erlangenu fizičar Georg Simon Ohm. Umro je 7. jula 1854. godine kao profesor u Münchenu. Ohm ima naročitih zasluga na polju elektrotehnike, gdje je pronašao zakon o jačini električne struje, prozvan po njemu Ohm-ov zakon. Ohm-ov zakon glasi: Električna je struja ravna elektromotornoj snazi podijeljenoj kroz otpor. Kako su u elektrotehničkoj terminologiji za električne jedinice (mjere) uzeta imena zaslužnih fizičara na tom polju (Volt, (po Volti) Ampere itd.), to je za zajednicu za mjerenje električnog otpora uzet naziv Ohm. — 16. marta 1859. godine rođen je u Parizu francuski pjesnik René Armand Francois Armand Sully-Prudhomme. Pošto je Prudhomme u ranoj mladosti izgubio oca, to ga je njegov ujak, notar (bilježnik) Sully uzeo za posinka i školovao ga. (Otuda njegovo dvostruko prezime Sully-Prudhomme.) Prudhomme je počeo studirati prava, ali se uskoro potpuno odao književnosti. 1865. godine iziši su mu pjesnički prvenci pod naslovom "Strances et poemes". Prudhomme je imao sreću, što je tu njegovu

zbirku opazio čuveni francuski knjižar Charles Sainte-Beuve (žv. od 1801. do 1864. godine), koju je ukazao na savršeno obliku pjesme, "L'œuvre brisée", koja se nalazila u toj zbirci, a koja je od tada unošena u sve antologije francuske poezije. Za ovom zbirkom dodjose "Les épreuves", "Les écuries d'Augias" i "Crocquis italiens". Svoje pjesme o ratu 1870./1871. godine skupio je Sully-Prudhomme u 1872. godini u zbirku "Impressions de la guerre" ("Utsčić iz rata"). Iste se godine pojavila knjiga "Les desins" a za njom zbirka soneta "La France", 1874. godine ugledala je svijeta "La révolte des fleurs", a 1876. godine "Les vaines tendresses". U tim svojim pjesmama ostao je Sully-Prudhomme vjran idealima svoje mladosti. Odlikuju se čistotom i dubinom osjećaja, kao i plemenitošću ideje, koje nikada nisu pomućene nikakvom disharmonijom. Dočuj: preovladuje kod Sully-Prudhomme-a neki više filozofirajući pravac. U djelima "La justice" i "Le bonheur" opaža se pjesnikova težnja, da posreduje između boine stvarnosti i božanske pravde. Sully-Prudhomme je pored svojih originalnih djela prevodio i Lukrecija. Osim toga je napisao dva djela iz istorije umjetnosti, a to: "L'expression dans les beaux-arts" (1884. godine) i "Réflexions sur l'Art des vers". Od njegovih djela filozofske prirode pominjemo "Que sais-je? Examen de conscience" i "Psychologie du libre arbitre". 1881. godine izabran je Sully-Prudhomme za člana Francuske akademije, a 1901. godine dobio je Nobelovu nagradu za književnost, koju pak nije zadržao za sebe, već je njome utemeljio fond za mlade pjesnike. Sully-Prudhomme umro je 7. septembra 1907. godine u svome zamku Chateau-u blizu Parisa. — 16. marta 1849. godine rođen je

Dobrotvorna pozorišna predstava 31. pješačkog puka.

Večeras, tačno u 8.30 sati počinje predstava ljubavne drame Maksa Halbea, „Mladost“, u pozorišnoj dvorani mjesne etapne menaže. Čisti prihod ove predstave ide u fond za potpomaganje udovica i siročadi palih ratnika iz 31. pješačkog puka. Prodaja ulaznica vršiče se danas cijeli dan od 9 sati jutro do 6 sati uveče na pozorišnoj blagajni. Za posjetioce iz Zemuna polazi zaseban voz iz Beograda u 12.30 sati noću, a saobraćaj posebnih vozova biće zadržan. Publika se umogla, da pravovremeno dodje i zauzme mjesta, da bi se predstava mogla na vrijeme početi, i da se ne smeta. Uvertiru i muziku izmedju činova vršiče beogradska garnizonska muzika. Za vrijeme odmora stoji posjetiocima na raspolaganje bogat buffet.

Učenic realne gimnazije za svoga preminulog druga.

Prilikom smrti svoga dobrog drugara Rudolfa Tajtacaka njegovi drugovi učenici II. raz. realne gimnazije prikupili su izmedju sebe (K 150.—) jednu stotinu i pedeset kruna i od te sume odvojili su četrdeset kruna za vijenac na pokojnikov ođar, a jednu stotinu i deset kruna poslali preko sirotinjskog odjeljenja opštine grada Beograda za beogradsku sirotinju.

Preseljeno administrativno odjeljenje opštine grada Beograda.

Administrativno odjeljenje opštine beogradske preseljeno je od jučer iz Kralja Aleksandra ulice broj 7 u istu zgradu sa druge strane (Kralja Aleksandra ulica broj 5), gdje je do sada bila c i kr. vojna policija, gdje je već nastavljen rad.

Šef odjeljenja nalazi se u sobi broj 56, uvjerenja se izdaju u sobi broj 55, uputnice za mlijeko i naplata, takse u sobi broj 57, djelovodni protokol i registar soba broj 58.

Putovanje u Švajcarsku.

Onima, koji bi željeli da putuju u Švajcarsku, javljamo, da je došlo do sporazuma sa vladom Švajcarske, pod kakvim uslovima se takvo putovanje dopušta.

Ove odredbe donosimo u sutrašnjem broju naših novina, na šta skrećemo pažnju gradjanstva.

Vjenčanje.

Danas će se u 4 sata poslije podne vjenčati u Zemunu saradnica „Belgrader Nachrichten“, gospodjica Grete Lotte Buchholz sa narednikom njemačke vojske Franzom Daumenom.

Današnja kinematografska predstava. Danas se daje u c. i kr. vojnom kinematografu za gg. časničke vanredno interesantna predstava s ovim programom:

- 1. Proizvodnja ociela u Austriji. Snimka „Saša“-filma, fabričkog odjeljenja. Veoma zanimljivo i poučno. Strojevi i fabrike ogromnih dimenzija.
2. Drug u nevolji. Zgode i nezgode jednog pseta. Šaljiva i duhovita snimka.
3. „Mirakel“. Misterij od dr. Karla Vollmüllera i prof. M. Reinhardta. Taj svjetski film, u kojem je iznesena najveća reprezentacija čudnovate sredine.
u Wjesbadenu filolog Karl Brugmann. 1882. do 1884. godine bio je pa je zatim od 1887. godine ponovo postao profesor u Leipzigu. Pisao je me ja os alim „Osnovu uporedne gramatike indogermanskih jezika“, a od 1892. godine počeo je izdavati svoja „Indogermanska ispitivanja“.

Književni prijedlog

„Ženski svijet“.

Primili smo 3. broj „Ženskog svijeta“, mjesnička za kulturne, socijalne i političke interese jugoslavenskih žena, što ga izdaje Zofka Kveder-Demetrović, s ovim sadržajem: Zofka Kveder: Stogodišnjica Petra Preradovića. — Ksaver Meško: Čas. — J. R.: Iz dnevnika jedne učiteljice. — Olga Kernic-Pešec: O zoro, sin! — Zofka Kveder: Dr. Janez Krek kao čovjek. — Božo Lovrić: Slijepci; Srca. — Dr. M. Stojković: Politička predavanja u Zadru za žene. — Fran Govekar: Naše ženstvo. — Anton Puc: Slovo. — Zofka Kveder: Pedesetogodišnjica Slovenke Franje Tavčarjeve. — Mihovil T. Tomanić: Vojnik i žena. — J. R.: Gazdova: Pjesme jedne dadije. — Dobrila Spasojević: Srpkinja. — Sestra: Slovačka žena. — Marin Bego: Narodna naricalica. — Zorka Guinić-Carić: Na žalu. — Ida Runjanin: O Srijemci. — J. R. Gazdova: Tri jabuke. — Ksaver Meško: Iz „zapiskov“. — Socijalna pitanja: Moralna skrb za žene i djevojke; Zaposlivanje žena kod vojske. — Prosvjeta: Ženski tečaj u Splitu; Viši ženski kursevi u Pragu; Jedan praktični uspjeh „Ženskog svijeta“. — Razine vijesti: Naša pisma; Novinarska priznanja „Ženskom svijetu“. — Lisnica uredništva i poslovna korespondencija. — Godišnja pretplata „Ženskog svijeta“ stoji K 20, pojedini broj K 2. Narudžbe šalju se na urednicu u Zagrebu, Pantovčak 1-b.

dovječne legende, došao je eto i u Beograd, da pokaže bar približnu sliku onog, po čem je glasoviti berlinski „kralj režije“ Max Reinhardt izišao na glas u Londonu, Americi i svugdje. Ovu vanrednu snimku zbog njene scenarijske naprave treba da vidi svaki inteligentni čovjek. Početak u 8 sati.

Novo predstave u c. i k. vojničkom kinu.

C. i k. vojn. kino svojim novim predstavama pružice posjetiocima jedno malo iznenađenje. Sve dosadnje predstave baciće u zasjenak novi divni film „Mirakel“ u tri čina, koji je do sad u najvećim gradovima postigao sjajan uspjeh. I ostali filmovi će zadovoljiti posjetioce u punom smislu riječi, naročito šaljivi film, u kome je junak pas, koji se nalazi u službi policije. Novi filmovi prikazivaće se u 4 sata poslije podne, kad je svakom pristup slobodan, kao i u 6 sati u predstavi za vojnike i u predstavi za časničke, koja počinje u 8.30 sati uveče. U svim predstavama sudjeluje glazba 409 etapnog bataljuna.

Vojnički broski saobraćaj na donjem Dunavu.

Pošto je oslobođena dunavska pruga Braila—Sulina, otvoriće se na donjem Dunavu vojnički broski saobraćaj za prugu Zemun—Oršava.

Oršava—Galac i Galac—Sulina.

Obraćamo pažnju na raspored ove plovidbe, koj se nalazi u našem glasnom dijelu.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se javnoj prodaji zaostavština Ane Bott na dan 23. marta ove godine u njenom stanu u ulici Dubljanskoj 15. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Narodna privreda

Rasadnici voćaka.

Rasadnici voćaka su površine, na kojima se, kao i u gradinama, njeguju sadnice. Razlikuju se stalni i privremeni rasadnici. U stalnim njeguju sadnice godinama, a njih je toga radi potrebno dubiti i obdjeljavati. U privremenim se njeguju sadnice za kratko vrijeme, obično dok se izvjestan prostor, u čijoj se blizini i takav rasadnik podigne, ne rasadi voćakama.

Za rasadnik treba uzeti mjesto na kome je dobio zemljište, ravno ili vrlo blago nagibno, okrenuto suncu, u blizini kakve vode. Isto tako treba birati mjesto, koje nije izloženo mrazu.

Većina rasadnika je različna i zavisa od potrebe u sadnicama, od broja vrsti drveta za njegovanje. Isto tako treba paziti i na to, koliko će se sadnica zadržati u rasadniku, prije nego što se presade. Rasadnik treba da je uvijek ogradovan zaštićen od stoke, divljači i drugih štetočina.

Zemljište u rasadniku se prekopa ašovom, u dubini 30—40 santimetara. Kamenje i žile se odstrane. Prekopavanje po mogućstvu treba poduzeti s jeseni, kako bi se zemljište mržnjenjem u zimu i kraljenjem u proljeće istrošilo. Treba ga podjeliti putanjama na više dijelova, a u njegovoj blizini spremati materijal za djubrenje, najbolje kompost i ovcje i konjsko djubre. Biljčice ljeti treba zalivati vodom.

Pravilo je za rasadnik: sa što manje sjemenja voći broj upotrebljivih sadnica odnjegovati. Rasadniku treba pokloniti veću pažnju nego običnom sejanju. U rasadnicima se većinom vrši sijanje u brazdama ili alejama, i to u tako zvana sješenja. Rastojanje izmedju brazda obično je 15—20 cm., tako da se na jednom kvadratnom metru napravi pet brazda, od metra dužine.

Dubina brazda, pa prema tome i dubina pokrivača zasijanog sjemenja, različna je za razne vrste voćaka. Ako se sjeme pokriva suviše debelim slojem, to često ne može da iskljia. Ako se pak ovljaš pokriva, to ga sunce sprži ili, ako je na padinama, spere ga kiša. Obično prosječno iznikne 10—15, a to je 30—40%. Za bolji uspjeh sjeme se često polapa u vodu, a brazde se pokrivaju granjem ili mahovinom, ali ipak, mora imati dovoljno sunčane svjetlosti.

Poslije godinu dana biljke se prnose sa tog mjesta na drugo, kod nas nazvano „rastilo“, da bi se žile mogle bolje razviti i razgranati. Za presadivanje njihovo na to drugo mjesto uzima se u obzir ne starost voćčica, već njihova razvijenost. Sadnice treba da su visoke nad z.m.jom najmanje 6—10 cm. i prije presadivanja treba ih po visini raspoređivati.

Kakvoća odnjegovanih sadnica zavisi od njihove veličine i od razvijenosti njihovih žila i grana.

Treba već sada misliti na sušu.

Čim okopni snijeg, dunuti će proljetni vjetrovi, koji neobično brzo osuše polja, te na žalost često i suviše zimske vlage opet izvuku iz tla. Neki marljivi privrednici posijali su već zob, jer je za to bilo povoljnog vremena u januaru te početkom februara, a snijeg, koji je međutim opet zapao, zobl ne će naškoditi. Koji su zemljište u jesen ili zimi preorali za zob i jari ječam, lako će dočepati da jedno i drugo

posiju i nema sumnje, da su sigurniji za uspjeh od onih, koji se tek sada spremaju na oranje. U svakom slučaju je kod zobi i arog ječma jesensko pršenje, te što ranija sjetva u proljeće, najbolji način, da se ukloni posljedica kasnije suše. Zazelene li se i razbursaju li se jednom usjavi, trebaće ih lakom branom podrliati. Dazumije se, da ni zašto ne smijemo drljati po blatu, a ni za odveć suhog tla, već onda, kad se površina toliko osuši, da se zemlja drljanjem lijepo drobi i mrvi. — Treba li drljati jarine, vrijedi to po gotovo za ozimine, a napose za pšenicu, jer se je tu tečajem zime zemlja neobično slegla i zabilala te vazduh nema pristupa u nju, a povrh toga ovakova se zabita oranica za proljetnih vjetrova vrlo brzo isuši. Što je dakle osušnija oranica, to treba da se sa proljetnim drljanjem pšenice više požurimo.

Kukuruz se kod nas sije tek od polovice aprila do polovice maja. Prije toga roka zemlja se u pravilu dovoljno neugrije, a bojati se je i mrazova, a siješ li poslije, treba da se uvijek bojiš, da kukuruz ne će sazreti. Ta je bojazan to opravdaniija, što je hladnije tlo i što kasniju vrstu kukuruza sijemo. Dobro će s toga učiniti svaki privrednik, koji više kukuruza sije, ako za sjetvu priredi uz kasne i nešto ranije vrste, koje brže dozrijevaju. Kako se kukuruz tek u aprilu sije, kad su proljetni vjetrovi osušne zemlje u pravilu napose u potparljivim zemljištima suviše već osušili te iz njih mnogo dragocjene zimske vlage iz tla izvukli, treba to osušenje na svaki način da sprječimo. Ako kukuruz i ne treba toliko vlage kao na pr. zob, sije se zob mnogo ranije, te može bolje da izrabli zimsku vlagu od kukuruza. Uz to treba kukuruz najviše vlage mjeseca juna, jula i avgusta, kad se on najbrže razvija. U ova tri mjeseca on treba mnogo sunčane topline i dosta vlage, te najbolje uspijeva, kad panu redje, ali zato izdašnije kiše, dok inače voli bistro, toplo i sunčano vrijeme.

Mjeseca juna znađe u nas često i suviše kiše da padne, ma da sada već dvije godine nismo u junu imali kiše, dok su juli i avgust u nas pravilno suhi i vrući mjeseci.

Izostane li u ta tri mjeseca tako potrebna kiša, ne dostaje tlu vlage, da izgradi kukuruznu biljku, koja onda, a napose u junu, upravo na očigled raste. Za svaki kilogram suhe bilinske tvari treba do 270-kg vode, koju kukuruzna biljka dakako izvuče iz zemlje. — Nismo li dakle kukuruzu sačuvali zimsku vlagu, oskudijevaće on u kritično vrijeme na vlazi, te će uslijed toga zakržljati.

Da se što više zimske vlage sakupe i sačuvali te da se uz to što više zemlja razmrvi i rastvoru, uvedoše napredni privrednici već davno jesensku preoricu. No i na jesenskom preoru, a pogotovo na ugaru slegne se do proljeća zemlja takoj, da kod proljetnih vjetrova isparivanjem vrlo brzo gubi vlagu. Zato Američani u osušnim krajevima u rano proljeće obrade oranice tanjučarom. Otvorivši ovako i prorahlivši poljsku površinu, spriče se isparivanje vlage, to više, što neposredno iza tanjučarice prijedju po istim poljima lakom drljačom. Padne li prije oranja još jača kiša, koja i opet zemlju zabije, treba ponovno drljati, ako međutim nije već vrijeme za oranje i sjetvu. Čim je kukuruz niknuo, a prije prvoga okopavanja, drljaju kukuruz, no ne da tim uštede okopavanje, već da se njime ne trebaju prenatgiti. Treba znati, da u Americi kukuruz 4—5 put okopavaju i konačno jedanput ogrću, jednom riječju oni nastoje, da površinu polja održe uvijek otvorenom i rahlom, te iza svake tole veće kiše drljaju, da otvore pristup vazduhu do biljnog korijenja, da unište korov, a što je glavno, da prekinuvi kapilarne cijevi, sačuvalu zemlji što više zimske vlage.

Obično Američani u krajevima, gdje je malo kiše, poslije proljetnog oranja povlajaju preoranu oranice još i kolustastim valjkom, te iza toga drljaju i siju. Na taj način postizavaju oni, da uz manje kiše nego što u nas obično ljeti pada, sačuvalu toliko zimske vlage, da kukuruz lijepo ponese i ne zataji, kako je u nas već dvije godine u glavnom zatajio ili bar zakržljao. „S. L.“



Kćerka brižne majke može samo tada biti lijepa, ako ima uvijek kod kuće Diana Alabaster puder i Creme koji se posvuda mogu dobiti. Mala doza ili lončić K 2.— Velika doza ili lončić 4.— Glavno prodavalište: „Diana“ trgovačko A. G. Budimpešta V. Nador utca 6.

Milo Mistra (Zagreb):

Mamica

Ona obično stoji na uglu velikoga trga, na kome se stjecalo mnoštvo svijeta. Uvijek drži u ruci bijeli karanfili. Njezina mati ima mali vrt i prodaje cvijeće. I tako je ona zavoljela cvijeće, a napose bijeli karanfili. Još dok je bila u školi, zvale su je njene saučenice „mamica“ zbog njezinog krupnog a niskog i vrlo nezgrapnog uzrasta.

I nakon što joj je njezina mati već sedam puta iza prevale ne desete godine, uvijek na dan sv. Marije Magdalene, s osobitom ozbiljnošću i mirnoćom vlačnih očiju dozivala u pamet, da bude skromna i poštena, još joj se kadikad prividjalo, da joj gdjekoja značnica dobacuje tu porugu. Ne više glasno grohotom se smijući, pokazujući prstom na nju kao prijete, kad su još bile malene, već ponukada prikorno pogledom, pozdravom, čak i onim ljubeznim posmjekom.

Počela je razmišljati o tom, zašto su joj drugarice prišle taj pridjev. I razmišljajući pak o tome stala je jednom ispred jednog izloga na ulici. U zrcalu opazila se. To je bilo prvi put, da je osjetila snagu te poruge. Uistinu krupan, a nizak uzrast, odebela glava i velika široka stopala... Kratke vlasti neizrazite boje, crvenkasta nečista boja okrugla lica, velike izbuljene zelenkaste oči, debele mesnate modrikaste velike usne, a jak i odebelo podbradak. Nemirno stade objema rukama vrtjeti bijeli karanfili. Obori oči i izraz nekog nezadovoljstva, neke tuge, neke rezignacije pojavi se na njenom licu. Uzdahne...

Odrada se vrlo često promatraše u zrcalima uličnih izloga. Kadikad je znala po čitav sat stajati pred kojim zrcalom i nastojala mijenjajući držanje glave i tijela odstraniti ili ublažiti koju crtu svoga tijela ili lica. Više puta se sama uvjeravala i uvjerila, da je samo zloba ljudska izmislila tu porugu, a da zato nema pravoga temelja. Tada bi promatrala oko sebe žene, što su prolazile ulicom. Ako je pak susrela koju ljepoticu, osjetila je, kako je ona ružna. Ah to boli do srca!

Glavni bi pognula i tako nevesela pošla ulicom. Nevesela i umorna često sa smiješkom rezignacije na licu...

A toliko je napose zavidjela djevojkama, koje su bile u struku tanke i visoke, a grudi mršavih i niskih.

Napokon je izbjegavala svaku ljepoticu — pače spovala bi je srdžba, čim bi koju opazila. Ali — baš čudno — nikad nije opazila na sebi, da joj ona mala crvena kapica sasvim nezgodno sjedi na velikoj glavi i da njeno suknje sežu jedva ispod koljena otkrivajući debele noge i široka stopala. Baš nikad.

Nadošla je zima. I ona se zagleda u nekoga mladića, ljepušnog brijačkog pomoćnika sa silnom kosom. Svaki dan sreća ga je na onome uglu Duge ulice.

Karantili ne cvatu više u vrtu, poskupiše, pak ih je ona morala potajno uzimati svojoj materi. Ona je u istinu zavoljela onoga mladića. Ali njena majka nije toga shvaćala i nemilo je lupala zbog krađe bijelih karanfila. A ona se nije tužila zbog toga. Njezina ljubav za toga mladića bila je istinska, bila je velika. No on to još nije znao.

Pred izlogima stajala je odsje češće, namještajući svoju crvenu kapicu ili kosu ili odijelo i promatrajući samu sebe dugo, vrlo dugo. Jednom kad je opet tako stajala pred izlogom i smiješak zadovoljstva zatitrao na njenom licu — on je baš u to doba trebao proći ulicom — dotrči neka djevojčica i stane pred nju, te zavikne nasmjehnuvši se porugljivo: Mamica! Ona se prepone, protre i pobjegne.

Dugo je trebalo, dok se umirila. I još se dugo ogledavala sa strahom, ne će li se odlike pojaviti opet ona djevojčica. Onda se tek prepustila mislima...

Kadgod bi njega sreća, vazda ga je pogledala izazovno i prinela bijeli karanfili k svojim usnama, htijuci time na sebe svratiti pažnju. Dapače ona je cjelivanju klinčaca podavala još veću važnost, nego znamenovanje. Ali on je posve hladno prošao pokraj nje. „Zamišljen je“, tješila se ona. A zatim: „Bit će da mnogo radi“.

Napokon: „A možda i teško živi!“ Tad udje u njenu dušu i sućut, samilost s njime. Pa i neko se stovanje pridruži tim osjećajima. Zatim je presvoji želja da mu nekako pomogne, materijalno, naravno onako potajno, da on ne bi znao, da je ona njegova dobročiniteljka. Tako je sva njena umutranost bila samo njime zabavljena. Sad je samo osjećala čežnju za njim, s koje se uzarila njezina duša. (Nastaviće se).

Sala

Čovjek od zanata.

U jednom kafanskom društvu povelja se prije dva dana riječ o tome, koliko je koji težak. Kafedžija, koji je najgojarniji, uplete se u razgovor: — Baš prije dva dana bio sam u kupatilu, u Dušanovoj ulici. Tamo sam se mjerio. Težak sam 105 kila. — Samo sam za tri kilograma

lakša od njega, dodade njegova žena ponosito

— Boga mi, bilo bi preko sedamdeset kila čiste mjere sapuna, dobaci jedan iz društva.

To je bio jedan sapundžija, koji se sad bavi piljarlukom.

Nije ipak, zaboravio svoj starj zanat.

Logika jednog šegre.

Napisao ođučar pismo, prilijepio mar. ku i po šegrtu poslao na poštu.

Poštar: — Ovo je pismo teže nego što smije biti. Zato treba prilijepiti još jednu marku.

Šegrt: — Molim, ali — onda će biti još teže.

Zdravlje i veselje.

Jedan srpski trgovac pozvao je na ručak bečkog fabrikanta, iz čije je firme snabđevao svoju trgovinu.

Kao začim za govedjinu iznijeli su ren. Gost posuo ren po govedjini i, po primjeru domaćinovu, jede ali mu suze udaraju na oči.

— Kako se to zove? pita domaćin.

— Zdravlje, odgovara ovaj.

Poslije toga dahi mu da isjecka crvenu papriku u jelo. Gost jede ali sve hukće od ljutine paprike.

— A, ovo? zapitao je opet.

— Veselje, odgovara domaćin.

Po ručku, pri oproštaju osloviče gost domaćina:

— Zelira ti svega i svačega punu kutu, samo ne — zdravlja i veselja.

Poslijednje brzojavne vijesti

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 15. marta.

Zapadno bojište:

Slaba topnička djelatnost preko dana pojačala se u malo odsjeka pred nastupom tame. Tečajem noći oživjela je prolazno topnička djelatnost u vezi sa vlastitim i neprijateljskim izvidjačkim napadima.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Po Francuzima uređena osmatračka postaja na remskoj katedrali ponovno je zapažena na djelu. Sjeverno i sjeveroistočno od Prosnesa bila je protiv naših položaja od podneva na ovamo uperena žestoka razaranja vatra. Jaka francuska odjeljenja, koja su uveče prešla na napad na širokom frontu, mogla su uhvatiti maha u našim prednjim rovovima samo zapadno od druma Thuisy—Nauroy. Na ostalim mjestima odbijena su u borbi na nož.

Na istočnoj obali Maase trajala je tečajem dana pojačana vatrena djelatnost.

Istok.

U borbama, do kojih je dolazilo u više maha, raspršene su neprijateljske bande, koje su u Ukrajini uzrokovale željeznice, što iz Gomela i Kijskova vode za Bačmač. Bačmač smo zaposjeli. S ostalih bojišta nema ničeg novog.

Prvi zapovjednik glavnog štapa pl. Ludendorff.

RUSKA VLADA PRESELILA U MOSKVI.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 15. marta.

Prema jednom ruskom bezličnom brzojavu od 12. o. mj., preselila se ruska vlada iz Petrograda u Moskvu.

KURLANDSKA ZA PERSONALNU UNIJU SA NJEMAČKOM.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 15. marta.

Kako „Lokalanzeiger“ javlja, primiče danas državni kancelar izaslanstvo kurlandskog zemaljskog vijeća, koje bi imlo da mu podastre najnovije zaključke vijeća odnosno personalne unije Kurlandske sa Njemačkom.

NOVA KONFERENCIJA SPORAZUMNIH SILA.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 15. marta.

Berlinska list „Neuesten Nachrichten“ javljaju iz Rima: Nova će se konferencija sporazumnih sila održati u Londonu u najkraće vrijeme. Na njoj će sudjelovati i Amerika, da tako nadoknadi svoje izostajanje od versalske konferencije. Na dnevnom redu nove konferencije stoji u prvom redu versalski zaključci.

ŠTA JE SA RUSKOM CRNOMORSKOM FLOTOM.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 15. marta.

„Daily Express“ javlja iz Petrograda: Najveći se dio ruske crnomorske flote nalazi u Odesi. Svi su trgovački brodovi međutim prevezeni u Sevastopolj.

KNEZ LVOV — UAPŠEN.

Kb. Petrograd, 15. marta.

Reuterov ured javlja, da je knez Lvov uapšen po naredjenju vrhovnog zapovjednika sjevernog fronta.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Priposano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mal oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Priposano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mal oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dentista F. B. Brill
Boograd.
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
„Amerik, specijalista“

Potrebuje mehanicaru
I boljih djevojaka za lakši posao. I. elektro-mehanička radionica Milutina S. Markovića, Terazije 8. 1124

KORESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

NAJNOVIJI
Projektni Bazari
mogu se dobiti u
KNJIZARI „NAPREDAK“
Beograd, Knez Mihajlova 8.
1116

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Užicu
Exh. Nr. 291/1916/17.
Oglas.
U predmetu zaostavštine Milomira i Stojana Gajevića iz Brekova, upozorjuju se sva ona lica, koja imaju na zaostavštinu bilo kakva potraživanja, da ista najdavnije do 1. jula 1918. kod ovoga suda pismeno ili usmeno prijave, podnesav ujedno i dokaze, jer će se po isteku ovoga vremena predati zaostavština nakon podmirenja poznatih povjerilaca pripoznatim nasljednicima, s čime potraživanja neprijavljenih povjerilaca mogu lako izgubiti osnov njihova podmirenja, osim ako su njihova potraživanja zalogom osigurana.
Užice, 25. februara 1918.
1080 Dr. Edmund Gangel, s. r., sudija.

Kupovine i prodaje.
Na prodaju Kasa Nr. 3.
sa duplim ključevima dobro očuvana i 2 masine šivače, 1 šusterska. Za adresu u upravi ovoga lista pod šifrom „Kasa 819“. 35603

Stanovi.
Zasebna kuća
sa 5-7 soba i ostalim udobnostima, tražim pod ključem za ovdješnju porodicu. Upravitelj radnji D. Ristića, Terazije 8. 35708-4

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Oglašajte u
„Beogradskim Novinama“

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Užicu
Exh. Nr. 70/1917/22.
Oglas.
U predmetu postupka zaostavštinom Mihajla Jovičića trgovca iz Užica, koji je umro 25. januara 1917. bez ostave posljednje volje, pozivaju se sva ona lica, koja imaju na zaostavštinu bilo kakva potraživanja, da ista podnesavši dokaze pismeno ili usmeno prijave kod ovoga suda najdavnije do 1. septembra 1918., jer će se inače zaostavština predati pripoznatim nasljednicima i prema tome mogu potraživanja neprijavljenih povjerilaca u opasnost doći, da osnov njihova zadovoljenja izgube, osim ako su potraživanja istih zalogom osigurana.
Užice, 25. februara 1918.
1020 Dr. Edmund Gangel, s. r., sudija.

Ženske cipele
plićke i duboke, odlične, predratni materijal, br. 34-38. Po sva njena cijena. Na par i na više. Rednja Kralja Aleksandra ulica 10. 35019-2

Razno.
Mila Manojlovićeva
bivši član Sk. pozorišta i
dr. Zvonimir Piškulić
vjenčani. Novi Vinodolski—
Boograd. 35686-5

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

OPŠTE KREDITNE BANKE
BEOGRAD, Knez Mihajlova ul. 39.
Izvršuje Isplate za vojne zarobljenike
i Internirane
u mjestima: Austro-ugarske monarhije,
Njemačke, Bugarske, kao i u zaposjednutim
oblastima, po najpovoljnijim uslovima.
1123

Jovanka M. Profirovića, javlja prijateljima, da će davati trogodišnji pomen svome nezaboravljenom suprugu
† Mihajlu Profiroviću
činovniku tehn. uprave, rez. potporučniku,
u utorku 6. marta, po starom, u crkvi Sv. Save, u 10 1/2 sati prije podne.
Beograd, marta 1918.
Avakumova ulica 12. 95699

Pianino
ili kratki glasovir u dobrom stanju, uzeo bi pod ključ uz dobru mjesečnu platu. Cijena, ponude: Helncel, nadporučnik Dozija ul. 39. I. 85696

C. i kr. vojni kino
od 16. do 19. marta 1918.
1. Moj drug u tuzi.
2. Poldi naprave, Industrijski snimak.
3. Mirakel, misterij od d-ra Volin-vellera i prof. Maxa Reinhardta.
16. III. u 4 sata predstava za sve, u 6 sati za momčad.
17. III. u 4 sata predstava za momčad, u 6 sati za momčad, u 8 sati za sve.
18. III. u 6 sati predstava za momčad, u 8 sati za sve.
19. III. u 4 sata predstava za građane, u 6 sati za građane, u 8 sati za građane.
Kod svih predstava koncertira bataljunska glazba 409. bataljuna.
Ulaznice za kino vrijede pojedno kao propusnice. 1100

C. i kr. gradjanski kino
od 16. do 19. marta 1918.
1. On ima mamuruk. — Vesela igra.
2. Zov u pomoć. — Drama u 4 čina.
16. III. u 5 sati predstava za građane, u 7 sati za građane.
17. III. u 4 sata predstava za građane, u 5 sati za građane, u 7 sati za građane.
18. III. u 5 sati predstava za građane, u 7 sati za građane.
19. III. u 5 sati predstava za građane, u 7 sati za građane.

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

NA ZNANJE!
Nabavio sam veću količinu crnog i bijelog koje ću prodavati po umjerenoj cijeni na veće i manje količine u zgradi MESARSKE BANKE Zeleni Venac 2.
Dostavljam ovo p. potrošačima radi znanja. Radnja je otvorena od 7 sata ujutru do 7 sati uveče. 35686

Prema naredbi c. i k. glavne vojne gubernije u Srbiji otpočelo je dale potpisano proizvođače rad na opravci vaga i tegova.
Opravka vaga i tegova kao i nove dijelove na istima naplaćuje proizvođače po cijenama propisanim od strane glavne vojne gubernije. Nepokretne vage na mostovima opravljaju se u najkraćem vremenu.
Beogradsko proizvođače za izradu vaga i tegova
Ružica ulica broj 19. 1129

Javljam svima rođjacima, prijateljima i poznanicima, da smo našem dragom i milom ocu
† Mladenu Popoviću
svešteniku iz Ribaske Banje
koji je umro 23. februara 1917., davali 5. marta 1918. godišnji parastos o čemu izvještavamo sve naše poznanike.
Gor. Milanovac, marta 1918.
Duboko ožalošćeni: kćeri: Ljubica i Dara, zetovi: Gjurgje Jovanović sveštenik i Milutin Janković trg. i ostala rodbina. 2969

Namještenja.
Frizerska radnja
M. J. Dimić, Terazije 18.
treba odmah dva pomoćnika. 35702-3

Srodnicima, prijateljima i poznanicima javljamo tužnu vijest, da je naš dobri
† Nikola Ristić
vinarski trgovac u Šapcu,
preminuo 10. februara o. god. u Šapcu od paralize srca, u 54. godini života.
Ožalošćeni: supruga Danica; kćeri: Caka i Danče; sinovi: Radivoje i Konstantin; svastika Aleksandra; pašenog Dragutin Pavlović, penzioner; šurak Joca Tomić; šurnjaja Kosara i ostala rodbina.
Šabac, marta 1918. A 2974

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

BELGRADER ORFEUM
ZIMSKO POZORISTE
(PRIJE BOULEVARD)
ULAZ SA STRANE ZHAJEVA ULICE.
Od 16.-31. marta 1918.
:: SJAJNI ::
PROGRAM

Neizmjenim bolom u duši izvještavamo srodnike, prijatelje i poznanike, da je majkina odmena, utjeha i radost
† Ljubica
preminula 28. januara tek. god. u najljepšem cvjetu svoje mladosti u 19. godini svoga života, a poslije dugog i teškog bolovanja.
Ovim putem blagodarnimo g. g. ljekarima, koji se trudili da milu Ljubicu od neizljezive smrti spase, g. g. sveštenicima, pjevačkom društvu na besplatnom sudjelovanju, svima gospodjama i gospodjcima, koje se u bolesti i oko sahrane nadjoše, djevojkama koje vijenac priložice, kao i cijelom gradjanstvu, koje je neprežaljnu Ljubicu do vječne kuće ispratilo i time svoju tugu ublažilo.
Gornji Milanovac, februara 1918.
Ožalošćeni: Nesretna majka Mica Krušković, braća: Aca i Milorad, sestra Leptosava, ujak Boža Srbović, ujna Jeltsaveta i ostala rodbina. A 2975

Traži se
Jedna gospodjica
traži mjesto kod otmene familije za odraslu djecu, a pomagala bi i pri kuvanju. Javiti se administraciji ovog lista pod „Gospodjica 834“. 35707-3

Srodnicima, prijateljima i poznanicima javljamo, da ćemo našoj miloj i dobroj supruzi, majki i babi
† PERKI
davati četrdesetodnevni pomen u subotu 16. marta u jagodinskoj crkvi, u 10 sati prije podne.
Jagodina, marta 1918.
Ožalošćeni: suprug Kosta Trajković, renlijer; kći Negosava; sinovi: Svetolik, Svetislav i Svetozar; snaha Milena; unučad: Milica i Miroslav i ostala rodbina. A 2971

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stivi Aćimoviću, Geneva, za Ziku Kokića, poručnika. — Dragi Ziko! Prima sam četvrtu pošiljku novca. Zdravo smo, ja, majka, kao i Todor sa njegovima u Pirotu. Javi se češće. Tvoja sestra Vidosava Kokićeva, Beograd, Vrtljanska ulica 13. 35687-8

PAULINETTA umjetnica na žici
COLINI akrobata na lengeru
MALA ROSA 1085
ARMANDOVICI PSI
IRMA I ALEXIA THURNER
THEODOR WOLLER
BIBS I BOBS ekscentričari

Prezente počinj u
:: veće u 8 sati. ::

Hristina D. Ilića udova sa djecom i ostalom porodicom davaće svome mužu
† Danilu S. Iliću
apotekaru
trogodišnji pomen na groblju 19. marta u 11 sati prije podne. Molimo srodnike i prijatelje, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.
Kragujevac, marta 1918. Sch 76